

Дисципліна: Центральний банк і грошово-кредитна політика

Кількість годин (кредитів ЄКТС): 150 (5)

Мета навчальної дисципліни: формування базових знань про діяльність центральних банків, завдання, зміст і цілі грошово-кредитної політики, основні фінансові інструменти центрального банку для забезпечення стабільності грошової одиниці та валютного курсу, отримання теоретичних знань про банківські операції, що проводить НБУ, та практичних навичок щодо здійснення цих операцій комерційними банками.

Завдання дисципліни:

- Специфіки діяльності НБУ по управлінню банківською та кредитною системами, підтримці стабільності гривні.
- Особливостей виконання НБУ своїх функцій, застосування політик, механізмів та інструментів за допомогою яких банк вирішує свої задачі та досягає поставлених цілей.

Попередні умови для вивчення даної дисципліни:

Базові знання у сфері економічних наук, економічної теорії.

Навчальні цілі дисципліни полягають у формуванні у студентів:

інтегральної компетентності: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та/або здійснення інновацій, що характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

фахових компетентностей:

- розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем;

- здатність опановувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики стану фінансових систем;

- здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

- здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

- здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування та брати відповідальність за них;

- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

- знати і застосовувати економічні закони, категорії та принципи сучасної економічної теорії, закономірності розвитку та функціонування ринкової економіки під час дослідження сучасних фінансово-економічних процесів та явищ;
- вміння виявити особливості фінансово-економічних процесів у сфері грошових, фінансових і кредитних відносин, що відбуваються на макро- і мікрорівнях та їх можливий вплив на фінансову діяльність;
- здатність оцінити і встановити взаємозв'язок макроекономічних показників з показниками грошово-кредитної, бюджетної та фіскальної політики;
- уміння аналізувати і пояснювати сучасний стан і зміни, що відбуваються у сфері функціонування грошей, кредиту і банків в межах країни та на міжнародному рівні;
- використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень на рівні домогосподарств, підприємств, фінансово-кредитних установ та органів державної влади;
- здатність аналізувати, оцінювати фінансовий стан підприємств, комерційних банків, страхових компаній та інших фінансово-кредитних установ;
- об'єктивно та професійно оцінювати фінансово-економічні процеси, що відбуваються в суспільстві, розуміти тенденції розвитку фінансових відносин у сфері грошового обігу та кредиту, державних фінансів, фінансів підприємств;
- показати належний рівень знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем, фінансової термінології;
- виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

знати:

- правову основу діяльності НБУ;
- основні засади грошово-кредитної політики;
- організацію грошового обігу;
- фінансові інструменти грошово-кредитної політики;
- формування попиту та пропозиції на гроші;
- основи формування валютної політики;
- порядок проведення емісійно-касової роботи в НБУ;
- методику здійснення банківського нагляду за діяльністю банків другого рівня;

вміти:

- розраховувати значення грошових агрегатів;
- визначати норми обов'язкових резервів для комерційних банків;
- проводити оцінку показників щодо грошового обігу;
- визначати чинники, що впливають на розмір облікової ставки НБУ;
- аналізувати фінансову звітність діяльності НБУ;
- визначати обсяги кредитування для підтримки ліквідності банківської системи;
- аналізувати стан платіжного балансу України.

Зміст дисципліни (тематика):

Змістовий модуль I. Організаційні засади діяльності центральних банків

Тема 1. Виникнення. Завдання та функції центральних банків.

Тема 2. Національний банк України – центральний банк держави.

Тема 3. Емісія грошей і регулювання готівкового грошового обігу.

Тема 4. Кредитно-розрахункове обслуговування комерційних банків.

Тема 5. Регулювання банківської діяльності.

Змістовий модуль II. Організація готівкового обороту

Тема 6. Банківський нагляд.

Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду.

Тема 8. Валютне регулювання і контроль.

Тема 9. Грошово-кредитна політика та інструменти її реалізації.

Види робіт: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Форма підсумкового контролю: залік.